מנא הני מילי. משום דכתיב בישראל קא בעי: **ואימא** לרבות הורתה ולידתה בקדושה ההיא ישראלית מעלייתא היא. תימה דגבי חליצה דדרשינן (יבמות דף קב.) מונקרא שמו בישראל דאין כשר לדין חליצה עד שיהא אביו ואמו מישראל אלמא ממעטי מבישראל אפי' הורתו ולידתו בקדושה וכ"ת דהתם משום דהורתו שלא בקדושה לא אצטריך למעוטי דמקרב אחיך ידעינן בכל דין דבעינן הורתו ולידתו בקדושה ואייתר גבי דין חליצה בישראל עד שיהא אביו ואמו מישראל אכתי איכא לאקשויי אימא דבישראל אתא למעוטי הורתו שלא בקדושה אפי' לחליצת בני גרים דמקרב אחיך לא דרשינן אלא למיפסליה לדין ישראל אבל גר חבירו מלי דיין כדדרשינן התם עליך הוא דבעינן מקרב אחיך כו' ואו"ר כיון דהורתו ולידתו בקדושה ישראל מעליא הוא כדאמרינן הכא אם כן הכי נמי בני גרים כיון שהורתן ולידתן בקדושה הוו ישראל מעלייתא וקריינא בהו עליך והואיל וכן בלא ונקרא שמו בישראל נפקא לן שפסול גר לחליצת בני גרים דבעינן מקרב אחיך עד שתהא אמו מישראל ולהכי אייתר בישראל לאגרוכי אבי מישראל[ב]: **ואימא** לרבות הורתה ולידתה **שלא** בקדושה. תימה אדרבה אית לן לאוקמי קרא בדדמי וי"ל כיון דמרבינן הורתה שלא בקדושה אם כן גלי לן קרא דבישראל לאו דוקא וא"כ ממילא נרבה אפילו לידתה שלא בקדושה: **אם** כן **בישראל מאי אהני ליה.** תימה לרשב"א דיימא אהני ליה שלא יצקה ולא ישלם מאה כסף ואו"ר דסברא הוא שיהנה לכל הכתוב בפרשה ועוד אור"י דלענין מלקות ומאה כסף לא אצטריך למעוטי מבישראל דמבתולת ישראל ולא בתולת גרים ממעטינן להו והשתא אתי שפיר דלא תיקשי אמאי אצטריך בתולת ישראל ולא בתולת גרים תיפוק ליה מבישראל ואע"ג דלגבי מיתה כתיב מ"מ גמרינן מינה קנס כדמשמע בסמוך דקאמר טעמא דכתב רחמנא נערה הא לאו הכי ה"א אפי' קטנה והכתיב אם אמת וגו' אלמא דילפינן קנס ממיתה אלא ודאי אי לא כתיב בתולת ישראל ה"א דאפילו הורתה ולידתה שלא בקדושה הוה מרבינן מומתה ובישראל אהני שלא יצקה ולא ישלם מאה כסף אבל השתא דשמעינן לה מבתולת ישראל ע"כ בישראל אתא למעוטי הורתה ולידתה שלא בקדושה[ג]: **המוציא שם רע על היתומה פטור כו'.** תימה דתקשי ליה ממתני' דקתני הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה הרי זו בסקילה ואין לה פתח בית אב ולא מאה כסף משמע הא ישראלית גמורה דכוותה שאין לה אב ים לה מאה כסף ולעיל נמי תנן דגיורת פחותה מבת ג' ים לה קנס וי"ל דמוקי מתני' אליבא דר"ע דאמר לעיל (דף נח.) נערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה ודריש אשר לא אורסה לאביה הא אורסה לעצמה וה"נ דריש לאבי הנערה הא אין לה אב לעצמה אבל ר' יוסי בר' חנינא דהכא אליבא דר"י הגלילי קאמר דפטור דכי היכי דדריש לעיל הא אורסה אין לה קנס ה"נ דריש הכא לאבי הנערה הא אין לה אב אין לה קנס ורבא דפליג עליה סבר דאפי' לר"י הגלילי חייב מדתני אמי דדריש ליה מקרא ומסתבר דלא פליג שום תנא אההיא דרשא והשתא פריך הכא רבי יוסי בר אבין מדתני אם מאן יימאן לרבות יתומה לקנס דברי ר"י הגלילי וה"ג ר"מ וכן במכילתא גרס דברי ר' יוסי הגלילי ופריך מר' יוסי הגלילי אר' יוסי הגלילי לר' יוסי בר' חנינא וכן משמע בהדיא בירושלמי דר' יוסי בר' חנינא אליבא דר' יוסי הגלילי קאמר לה ומתני' כר"ע ופריך נמי מלרבות יתומה לקנס דברי ר' יוסי הגלילי ומשני נמי כדמשני הכא אבל התם קאמר מילתיה אחונס ואמפתה ולא אמוציא שם רע[ד]: **בתולת ישראל ולא בתולת גרים.** וא"ת אמאי איצטריך אם מאן יימאן לרבות יתומה מבתולת ישראל נפקא מדממעט דווקא בת גרים ולמאי דפ"ה דיתומה לאו מרבויא משמעא ניחא וגראה לרשב"א דאי לאו דמרבינן יתומה ממאן יימאן לא הוה דרשינן בתולת ישראל ולא בתולת גרים אלא לדרשה אחריתי כיון דמשום בת גרים לא צריך קרא דמומתן לאבי הנערה נפקא ולא היה סברא לומר דלא איצטריך קרא אלא לדיוקא הא יתומה בת ישראל ים לה קנס אבל השתא דמרבינן יתומה ליתא לן למעוטי מלאבי הנערה בת גרים דדרשינן שפיר בתולת ישראל ולא בתולת גרים: **הא** לאו הכי ה"א אפילו קטנה והכתיב ואם אמת היה. נראה לר"י דלא בעי רב אחא למילף קנס ממיתה דכל היכא דלא מחייב קנס ולא בעי למימר נמי הואיל וקרא איירי בגדולה כל דיינין שבפרשה אין נוהגין אלא בגדולה אלא הכי פריך טעמא דכתב רחמנא נערה בה"א הא לאו הכי ה"א אפילו קטנה במשמע והיינו משום דכיון דלא כתיב ה"א ביטל משמעות נערה דמשמע דווקא גדולה והא כתיב אם אמת וגו' וקטנה לאו בת עונשין היא ואפ"ה כתב נערה אסר אלמא משום אסרון ה"א אינו מבוטל משמעות נערה דהוי גדולה והשתא לא קשה מידי לרבנן[ה] מנא להו דמחייבי סקילה בבא על הקטנה והא קרא בבת עונשין איירי דהא הכא לא בעי למעוטי קטנה מקנס משום דקרא בבת עונשין איירי אלא כדפרישית ולא תקשי נמי אמאי איצטריך בתולת ישראל תיפוק ליה מבישראל דגבי סקילה דהא לא ילפינן מהדדי: **הא** כל מקום שנאמר נער אפי' קטנה במשמע. ור"מ נמי הוה דריש הכי אי לאו משום דלו תהיה לאשה דדריש לעיל (דף מ:) במהוה עצמה וא"ת הואיל ומסתבר למדרש דכל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע כרבנן נימא לר"מ דווקא באונס ומפתה דגלי קרא גלי אבל בכל מקום נדרוש דאפילו קטנה במשמע ואור"י דהיינו טעמא דר"מ דאי דווקא לאונס ומפתה אתא קרא דולו תהיה לאשה ליכתוב בהו נערה אלא כמו במוציא שם רע וה"א כאן נערה הא בכל מקום כו' ומדכתיב לו תהיה לאשה במהוה עצמה בא ללמד דבכל מקום שנאמר נער כמו הכא במהוה עצמה מיירי: אמר

גמ' מנא הני מילי אמר ר"ל דאמר קרא [1]ומתה לרבות הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה אי הכי מילקא נמי נילקי ומאה סלע נמי לשלם אמר קרא ומתה למיתה נתרבתה ולא לקנס ואימא לרבות הורתה ולידתה בקדושה ההיא ישראלית מעלייתא היא ואימא לרבות הורתה ולידתה שלא בקדושה א"כ בישראל מאי אהני ליה אמר ר' יוסי בר חנינא המוציא שם רע על היתומה פטור שנאמר [2]ונתנו לאבי הנערה פרט לזו שאין לה אב מתיב ר' יוסי בר אבין ואיתימא ר' יוסי בר זבידא [3]ואם מאן יימאן אביה לרבות יתומה לקנס דברי ר' יוסי הגלילי הוא מותיב לה והוא מפרק לה בבא עליה ואח"כ נתיתמה רבא אמר [4]חייב ממאי מדתני אמי בתולת ישראל ולא בתולת גרים אי אמרת בשלמא כי האי גוונא בישראל מיחייב היינו דאיצטריך קרא למעוטי גרים אלא אי אמרת בישראל כה"ג פטור השתא בישראל פטור בגרים מיבעיא [6]אמר ריש לקיש [5]המוציא שם רע על הקטנה פטור שנאמר ונתנו לאבי הנערה נערה מלא דבר הכתוב מתקיף לה [5]רב אחא בר אבא טעמא דכתיב בה הנערה הא לאו הכי הוה אמינא אפילו קטנה [6]הא כתיב [4]ואם אמת היה הדבר הזה לא נמצאו בתולים לנערה והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה וסקלוה וקטנה לאו בת עונשין היא אלא כאן נערה הא כל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע תני שילא שלש מדות בנערה [3]באו לה עדים בבית חמיה שזינתה בבית אביה

סוקלין

גמ' מנא הני מילי. שהורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה בסקילה: **ומפה.** וסקלוה כל אנשי עירה באבנים ומתה והאי ומתה קרא יתירא הוא: **בישראל.** כי עשתה נבלה בישראל[ג]: **מאן יימאן.** במפתה הכתוב מדבר דמצי למיכתב ואם ימאן וכתב ואם מאן יימאן בין אביה קיים וממאן בין שאין אביה קיים והיא ממאנת אלמא אע"ג דכתיב באונס ונתן לאבי הנערה [סם] ואונס ומפתה מהדדי גמירי מיחייב קנס איתומה וכי תימא שאני הכא דרבי רחמנא [אבל לגבי מוציא ש"ר לא אתרבא] הכא נמי לאו יתומה משמע מריבוי אלא דבין היא ובין אביה יכולין לעכב כדאמרינן באלו נערות (לעיל דף נט:) ויתומה לא אתרבא הכא אלא דסבירא ליה לתנא דאביה דקאמר קרא לאו למעוטי יתומה אלא למימרא דקנסה לאביה ולא לעצמה והוא הדין לאביה האמור במוציא שם רע [דברים כב]: **הוא מוסיף כו'.** הא יתומה דקאמר תנא: **בבא עליה ואח"כ נתיתמה.** ולעולם אבי הנערה למעוטי יתומה בין בקנס בין בהוצאת שם רע: **רבא אמר חייב.** המוציא שם רע על היתומה: **מדתני אמי כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולא בתולת גרים.** והא בתולת גרים יתומה היא דרחמנא אפקריה לזרעיה דמגרי[ד] כשל חמור דכתיב (יחזקאל כג) וזרמת סוסים זרמתם והוא לשון שכבת זרע הזורם כזרם מים ואצטריך קרא למעוטי אי אמרת בשלמא כו': **נערה מלא דבר הכתוב.** בכל מקום כתיב נער וכאן כתיב נערה מלא להוציא את הקטנה: **אלא כאן נערה כו'.** אלא אי דכתיב מלא לא נלמד על עצמו בא ולהוציא את הקטנה דבלאו הך דרשא אמעיטא לה קטנה כדאמרינן דלאו בת עונשין אלא ללמד בא על כל נערה שבתורה שכתובין חסר לומר שאף הקטנה במשמע והכי יליף כאן נערה כאן שאי אפשר בקטנה כתיב מלא הא למדת שכל מקום שנכתב חסר אף הקטנה במשמע כגון באונס ומפתה: **שלש מדות.** במיתת נערה המאורסה: **באו לה עדים בבית חמיה.** לאחר שנסת: **שזינתה בבית אביה.** בחירוסין:

סוקלין

מסורת הש"ס

א) מיי' פ"ג מהל' נערה הל"ח סמג עשין נה טור אה"ע סי' קעו:

ב) מיי' שם הל' ב סמג עשין קפ קב:

ג) מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הל"ט:

תוספות רי"ד

מנה"מ. פי' דהורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה שהיא בסקילה. אר"ל דא"ק ומתה. פי' מריבוי דקרא דסגי לה בהכי וסקלוה כל אנשי עירה באבנים ומתה קרא יתירה הוא למידרש ולרבות זו שהורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה: א"ה מילקי נמי לילקי ומאה סלע נמי לישלם. פי' כיון דמרבה ליה לסקילה לירבי ליה למלקות. שאם אינו אמת מלקין אותו כדכתיב ויסרו אותו דהיינו מלקות: א"ק ומתה למיתה נתרבתה ולא לקנס ואימא לרבות הו"ל בקדושה ההיא ישראלית מעלייתא היא ואימא לרבות הו"ל שלא בקדושה א"כ בישראל מאי מהני ליה. כלומר מאי ממעט: א"ר יוסי בר' חנינא המוציא ש"ר על היתומה פטור שנאמר ונתן לאבי הנערה פרט לזו שא"ל אב. ואי קשיא והאי נשואה היא ויצאת מרשות האב והיכי כתב רחמנא ונתן לאבי הנערה. י"ל לאו דליהוי דידיה אלא שיעשה מהן סגולה לבתו שלא יזכה בהן בעלה: מתיב ריב"א ואם מאן יימאן אביה לרבות יתומה לקנס דברי ר"י בר יהודה. פי' מדמצי למיכתב ואם ימאן אביה ורבה עכשיו וכתב ואם מאן ימאן. משמע בין אביה קיים וממאן בין שמת אביה והיא ממאנת שאינה רוצה להנשא לו כסף ישקול והאי דכ' ונתן לאבי הנערה לאו דוקא אלמא יש קנס ליתומה וה"ה גבי מוציא שם רע אביה לאו דוקא ואי קשיא והא האי קרא במפתה כתיב והיכי מצינן לרבויי יתומה לקנס. וההנן בפירקין דלעיל יתומה האונס חייב והמפתה פטור. דכיון דא"ל אב וקנסה לעצמה אוחילה אוחלתיה גביה שנתרצית לו. י"ל האי דמרבה יתומה לקנס לאו במפתה דודאי אין קנס ליתומה מפותה ולא רבה אלא במקום הראוי להיות דהיינו באנוסה ואע"ג דקרא במפותה כתיב הא גמרי מהדדי אונס ממפתה: הוא מותיב לה והוא מפרק לה. בבא עליה ואח"כ נתיתמה. פי' לעולם מוציא שם רע על היתומה פטור והאי דמרבה לה להאי יתומה בין בקנס בין בהוצאת שם רע ממאן יימאן בבא עליה בעוד שאביה קיים וקודם שעמד בדין נתיתמה והואיל והיה לה אב משעת ביאה אינה כשאר יתומות ויש לה קנס והכי נמי מפרשה יתומה דמתני' ואפ"ה המפתה פטור כיון דלדידה הוי ולא מכח אב קא ירתא דאילו הוו מכח אב הוו יתיתן אחיה ולא היא: ורבא אמר חייב מדתני ר"א בתולות ישראל ולא בתולות גרים פי' כגון שהיתה הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה והא בתולת גרים כיתומה היא. א"א בשלמא בישראל כה"ג מחייב ולאו דוקא אביה היינו דאיצטריך קרא למעוטי גרים. אלא אי אמרת בישראל פטורים גרים מיבעי' אלא לאו ש"מ בישראל חייב ואע"פ שבא עליה בעודה יתומה ואביה לאו דוקא כדרבינן ממאן יימאן: והלכתא כרבא ומתני' דתנן שהיתומה י"ל קנס והאונס חייב והמפתה פטור אע"פ שבא עליה בעודה יתומה:

עין משפט נר מצוה

ב) מיי' פ"ג מהל' נערה הל"ח סמג עשין נה טור אה"ע סי' קעו:

ג) מיי' שם הל' ב סמג עשין קפ קב:

ד) מיי' פ"ג מהל' איסורי ביאה הל"ט:

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָ אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמָתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא

2. וְעָנַשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו:

דברים כב יט

3. אִם מֵאֵן יִמָּאֵן אָבִיהָ לְתִתָּהּ לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקֹל כְּמֹהַר הַבְּתוּלֹת:

שמות כב טז

4. וְאִם אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנָּעַר: דברים כב כ

גליון הש"ס

גמ' הא כתיב ואם אמת. עי' תוס' סנהדרין ח ע"ב ד"ה והכיא:

מוסף רש"י

המוציא שם רע על הקטנה. לא מצאתי לכתב בתולים, פטור. דוגמגו אומו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה, מלא כתיב (לעיל מ:). אלא כאן נערה. אלו דכתיב נערה מלא לאו לגלויי עליה אתא אלא על כל מקום שנאמר נער חסר ויליף הכי כאן שאי אפשר אלא בנערה כתיב נערה מלא וללמדך לכל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע (לעיל מ:).